MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Suomeen pitäisi saada monipuolisempi talouden rakenne sekä uudet työläiset ja paremmat kapitalistit. Tähän kehysriihi ei yltänyt. **PROFESSORI SIXTEN KORKMAN HELSINGIN SANOMISSA**

Budjettikehys rokottaa kaikkia

Hallituksen alkuviikosta pitämä budjettikehysriihi jatkoi leikkausten ja verojen korotusten tiellä. Muutos hallituksen aikaisempiin päätöksiin oli, että tällä kertaa leikkausten rinnalle koottiin myös kasvupaketti.

Näyttää siltä, että kasvupaketti painottuu vahvasti pääkaupunkiseudun asuntotuotantoon. Kohdentaminen on sinänsä linjassa hallituksen valitseman keskittämispolitiikan kanssa.

Kasvupakettia todella tarvitaan vastapainoksi sille, että hallituksen päätökset leikkaavat suomalaisten ostovoimaa runsaan prosentin. Kotimaisen kysynnän heikkeneminen pitää pystyä korvaamaan viennin lisäämisellä. Ellei vientiin saada vauhtia, ei julkkista talouttakaan saada kuntoon.

Vaikka kehyspäätöksen leikkaukset ja verojen korotukset koskettavat lähes kaikkia suomalaisia, joutuvat maaseudulla asuvat kantamaan jälleen raskaimman taakan. Muun muassa polttoaineverojen nostaminen ja työmatkavähennyksen omavastuun nostaminen tekevät töissä käymisen nykyistä kalliimmaksi.

Verojen nousun lisäksi maa- ja metsätalousministeriö joutuu tekemään uusia säästöjä 21 miljoonaa euroa. Sosiaali- ja terveysministeriön alaisuuteen kuuluvasta maatalousyrittäjien lomituksesta leikataan aiemmin päätetyn kymmenen miljoonan euron lisäksi vielä viisi miljoonaa euroa.

Kotimaisen uusiutuvan energian käytön lisäämisen kannalta on hyvä, että hallitus päätti luopua aiemmin päättämästään turpeen verotuksen lisäkiristyksestä. Riihen hyviin puoliin voidaan laskea myös, että hallitus luopui aikeista laittaa maa- ja metsätalousmaa kiinteistöverolle.

Pääministeri Jyrki Katainen (kok.) viestitti, että neuvottelut olivat tavanomaistakin vaikeammat, koska puolueiden ideologiset erot nousivat esiin. Pääministerin viesti sai konkreettisen sisällön kun vasemmistoliiton puheenjohtaja, kulttuuriministeri Paavo Arhinmäki ilmoitti puolueensa lähtevän hallituksesta.

Arhinmäki perusteli hallituksen jättämistä sillä, että puolue ei hyväksy vähäosaisten etuuksien heikentämistä. Hänen mielestään aatetta ei voi myydä ja politiikassa täytyy pitää kiinni periaatteista.

Hallituksen kehyspäätös osoittaa, että päätöksiä ei synny, elleivät kaikki ole valmiita tinkimään omista tavoitteistaan ja periaatteistaan.

Vasemmistoliiton puheenjohtaja Paavo Arhinmäki vei puolueensa oppositioon.

Vasemmistoliitto on hallituksessa ollessaan hyväksynyt muun muassa yhteisöveron alentamisen 24,5 prosentista 20 prosenttiin.

Kehysneuvotteluissa esimerkiksi kokoomus taipui pääomatulojen verotuksen nostamiseen ja niin sanotun solidaarisuusveron alarajan laskemiseen. Ansiosidonnaisen työttömyysturvan leikkaaminen ei ole varmasti SDP:n keinovalikoiman kärjessä. Lapsilisistä leikkaaminen oli iso periaatteellinen päätös, jonka hyväksyminen on kova paikka muun muassa kristillisdemokraateille.

Arhinmäen ja liikenneministeri Merja Kyllösen lähteminen hallituksesta käynnisti perinteisen pohdinnan heidän seuraajistaan. Kokoomuksen eduskuntaryhmän puheenjohtajan Petteri Orpon mielestä paikat kuuluvat kokoomukselle ja SDP:lle.

Huolimatta siitä, että kaikissa hallituspuolueissa olisi varmasti halukkaita ministeriksi, olisi paras ratkaisu jakaa Arhinmäen ja Kyllösen tehtävät nykyisten ministereiden kesken.

Vähentämällä ministereiden määrää kahdella pääministeri Katainen osoittaisi suomalaisille, että hallinnostakin on varaa tinkiä ja hallituskin osallistuu taloustalkoisiin.

Lapsilisistä leikkaaminen oli iso periaatteellinen päätös.

Syystä tyrmätty

Asuinrakennuksia koskeva energiatodistuslaki palaa eduskunnan käsittelyyn. Omakotiliitto luovutti lain muuttamiseen tähtäävän kansalaisaloitteen puhemies Eero Heinäluomalle (sd.) tiistaina. Aloitteen allekirjoitti yli 61 000 kansalaista.

Vasta viime kesäkuussa voimaan tullut laki laajensi vaatimuksen energiatodistuksesta myös vanhempiin omakotitaloihin, jos niitä ollaan myymässä tai vuokraamassa. Kansalaisten kritiikki ei kohdistu niinkään todistuksen vaatimiseen, vaan sen epäonnistuneeseen sisältöön.

Jo lain valmisteluvaiheessa uudesta todistuksesta tiedettiin tulevan sekava, kallis ja harhaanjohtava. Laki säädettiin kaikesta arvostelusta huolimatta.

Eri lämmitysmuotojen muuntokertoimien vuoksi todistus ei kerro rakennuksen todellista energiankulutusta. Kertoimet suosivat kaukolämpöä, vaikka se olisi hiilellä tuotettua. Sähkölämmitystä taas rangaistaan, vaikka sähkö tulisi vesi- tai tuulivoimalasta. Sähkön kerroin on yli kolminkertainen pellettiin verrattuna.

Todistukset ovat kyllä synnyttäneet uutta liiketoimintaa, kun konsultit pääsevät niitä lain turvin laatimaan. Tällaisella liiketoiminnalla ei Suomen taloutta pelasteta, vaan tuotetaan vain tarpeettomia kustannuksia muutenkin kalliiseen asumiseen.

Omakotiliiton toiminnanjohtajan Kaija Savolaisen mukaan kuluttajat haluaisivat selkeän, käytännöllisen ja energiatehokkuuteen kannustavan todistuksen (MT 26.3.). Vaatimus kuulostaa kohtuulliselta, mutta on varsin usein osoittautunut ylivoimaiseksi ympäristöministeriön lainvalmistelulle.

On etenkin hallituspuolueille noloa saada uusi laki takaisin eduskuntaan kansalaisaloitteen seurauksena. Laki on kuitenkin tullut syystä tyrmätyksi.

On oikein, että kansa palauttaa huonosti tehdyn työn edustajilleen uudelleen tehtäväksi.

VIERASYLIÖ

Kiinalla riittää ympäristöongelmia

Nopean talouskasvunsa lisäksi Kiina tunnetaan vakavien ympäristöongelmien maana. Säännöllisesti kerrotaan muun muassa kuinka eroosio vie mukaansa ruokamullan, miten saastunut kaupunkien ilma on, kuinka vesivarat ovet ehtymässä.

Economist-lehden mukaan edellä mainitut ja monet muut ongelmat ovat tosia, mutta kertomatta jää usein, että Kiina jo on tehnyt paljon ympäristön parantamiseksi ja sijoittaa siihen valtavasti rahaa.

Viime vuoden tammikuussa leijaili pääkaupungin Beijingin yläpuolella jättimäinen saastepilvi (smog) monta viikkoa. Sanottiin, että smogin hengittäminen oli vaarallisempaa kuin oleskelu lentokenttien tupakointitiloissa.

Tämä ei ole merkillistä koska pääkaupunkiseudulla on 200 hiilellä toimivaa voimalaa ja viisi miljoonaa autoa, jotka syytävät ympäristöön kaasuja mutta myös pienhiukkasia.

Viimeksi mainittujen luku oli 40-kertainen verrattuna Maailman terveysjärjestö WHO:n ilmoittamaan turvalliseen tasoon.

Smog herätti kansalaisten piirissä suurta huolta ja yksinomaan tammikuussa sitä käsiteltiin 2,5 miljoonassa mikroblogissa. Hallitus on kuitenkin hyvin tietoinen ongelmista ja on kehittänyt "vihreän" toimintaohjelman.

Teollisuusmaat saastuttaneet

Kiina on muutamalla alueella ruvennut säätelemään hiilipäästöjä markkinamekanismia hyväksikäyttäen, vaatii virkamiehiltä suurempaa vastuuta ilmanlaadusta sekä helpottanut syytteiden nostaminen ympäristörikoksista. Maa on lisäksi perustanut ympäristönsuojelu ministeriön.

Vuonna 1990 Kiinan osuus maailman kasvihuonekaasupäästöistä oli 10 prosenttia, nyt jo 30 prosenttia. Vuoden 2000 jälkeen Kiina on yksin vastannut kahdesta kolmanneksesta globaalista hiilipäästöjen lisääntymisestä.

Kun USA ja EU vähentävät päästöjään 60 miljoonalla tonnilla vuosittain Kiina lisää päästöjään yli 500 miljoonalla tonnilla.

Teollisuusmaat sanovat, että Kiinan päästöt ovat globaali uhka. Tämän Kiinan päätöksentekijät kuitenkin torjuvat. Heidän mielestä Kiina vain noudattaa samaa linjaa, jota USA, Japani ja muut teollisuusvaltiot ovat seuranneet; ensin sijoitetaan talouskasvuun ja sitten puhtaampaan ympäristöön.

Economist on Kiinan kanssa samaa mieltä ja toteaa, että lukuunottamatta muutamaa esimerkkiä, Kiinan kaupunkien saastuneisuus ei ole sen suurempi kuin Japanin 1960-luvulla.

Kiinan nopea talouskasvu perustuu valtavaan resurssien hyödyntämiseen.

Vesi suurin ongelma

Yleensä on aliarvioitu Kiinan huomattavia investointeja energiasektoriin, erityisesti uudistuviin energialähteisiin kuten tuuleen ja aurinkoon. Myös energiatehokkuus on vähitellen parantunut.

Economist uskoo, että maan hiilipäästöt tulevat pienenemään enemmän kuin uskotaan. Lehti toteaa, että hallitus on päättänyt, että seuraavan viiden vuoden aikana sijoitetaan 275 miljardia dollaria ilmansaasteiden vähentämiseen. Se on viisi kertaa enemmän kun vuosittaiset investoinnit puolustussektoriin. Tällainen kehitys on myös globaalin ympäristön kannalta hyvä.

Toisilla sektoreilla tilanne on paljon huonompi ja kehitys epävarmaa.

Suurin ongelma on vesi. Suuri osa Pohjois-Kiinasta on rutiköyhä, kärsii vesistressistä eli veden saatavuus on alle 1 000 kuutiometriä henkilöä ja vuotta kohti. Kiinassa luku on keskimäärin 450 ja Beijinigissa vain 100.

Neljä viidesosaa vedestä on etelässä, mutta puolet väestöstä ja kaksi kolmasosaa peltomaasta pohjoisessa.

Veden saatavuus on yhä suurempi ongelma, jota jokien saastuminen pahentaa. Kolmasosa Keltaisen joen juoksusta on niin saastunut, ettei vesi kelpaa kasteluun. Kaupungeissa vain puolet vedestä on juomakelpoista.

Erään katsauksen mukaan noin 10 prosenttia peltomaasta on kadmiumin ja muiden raskasmetallien saastuttamaa. Biologinen monimuotoisuus on jo monella alueella vaaravyöhykkeessä, 40 prosenttia nisäkkäistä uhkaa sukupuutto. Ilman tarpeellisia suojelutoimenpiteitä teollistuminen tulee pahentamaan tilannetta.

Maailmanpankin mukaan ympäristötuhojen aiheuttamat kustannukset ovat Kiinassa yhdeksän prosenttia bkt:sta.

Kiinan nopea talouskasvu perustuu valtavaan resurssien hyödyntämiseen. Maailman tavaroiden ja palvelujen tuotannosta Kiina vastaa 16 prosentista mutta kuluttaa 40-50 prosenttia globaaleista resursseista. Maa tuo tämän lisäksi puolet maailman trooppisesta puutavarasta.

Energiatehokkuutta on parannettava

Kiinan energiakulutus on valtava. Vielä 1990-luvun alussa Kiina kulutti 800 tonnia hiiliekvivalenttia miljoonaa tuotettua dollaria kohti, eli selvästi enemmän kuin muut kehitysmaat. Tämän jälkeen tehokkuus on parantunut; 2009 luku oli 390 tonnia. Tämä luku on tosin globaalikeskiarvoa korkeampi mutta rohkaiseva.

Lisäksi on syytä todeta, että neljäsosa kulutuksesta käytetään tuottamaan tuotteita teollisuusmaita varten. Näiden tuotteiden aiheuttamat päästöt kuuluvat siis teollisuusmaiden kontolle.

Vaikka Kiinalla on yhä enemmän tuuli- ja aurinkoenergiaa, nojaa talouskasvu edelleen voimakkaasti hiilen käyttöön.

Maa kuluttaa nyt puolet maailman hiilituotannosta ja on sivuttanut USA:n suurimpana teollisuuden hiilipäästöjen tuottajana. Jaksolla 1990–2050 Kiina tulee lisäämään teollisuuden päästöjä noin 500 miljardilla tonnilla, mikä vastaa koko maailman yhteenlaskettuja päästöjä teollistamisen alusta vuoteen 1970.

Economistin mukaan Kiinan päätöksentekijät ovat osoittaneet, että he suhtautuvat vakavasti ympäristöuhkiin ja ilmastonmuutokseen. He ovat tietoisia siitä, että kansalaisten vaatimukset puhtaamman ympäristön puolesta tulevat lisääntymän ja niihin on vastattava.

Tämä ei kuitenkaan tule onnistumaan vanhaa "komenna ja kontrolloi"-politiikkaa käyttäen. Kaikilla tasoilla tarvitaan enemmän avoimuutta.

U.B. LINDSTRÖM

Kirjoittaja on kehitys- ja ympäristökysymyksiin erikoistunut professori.

PÄIVÄN KUVA

KARI KYTÖ

Jäät väistyvät joutsenten tieltä

Kevätaurinko sulattaa jäät ja joutsenet virkistäytyvät aina tilaisuuden tullen. Viikonvaihteessa joutsenet nauttivat vedestä Virolahden kunnan Säkäjärven kylässä.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

KOLUMNI: ANTTI KANTOLA

Kataisen hallitus jatkaa vaivatta koko vaalikauden

Suomen seuraavan hallituksen keskeisten puolueiden puheenjohtajat kokoontuivat yhteiskuvaan viime sunnuntaina. He kertoivat ilosanoman: sosiaali- ja terveyspalveluita on jonkin verran tarjolla myös tulevina vuosina.

Kolmen hallituspuolueen lisäksi sotesovusta oli kertomassa yksi opposition edustaja.

Tilaisuudesta otetussa valokuvassa ovat sosiaalidemokraattien puheenjohtaja Jutta Urpilainen, kokoomuksen puheenjohtaja Jyrki Katainen, perussuomalaisten puheenjohtaja Timo Soini ja keskustan puheenjohtaja Juha Sipilä.

Ennen vanhaan Suomessa oli kolme isoa puoluetta: keskusta, sosiaalidemokraatit ja kokoomus. Hallitusten muodostaminen oli helppoa. Kolmesta isosta kaksi rakensi hallituksen ja kolmas jäi oppositioon.

Kahden suurimman hallituspuolueen yhteenlaskettu kansanedustajamäärä saattoi taata enemmistön eduskunnassa. Kun mukaan otettiin ikuinen hallituspuolue RKP, niin enemmistöhallitus istui vakaasti koko vaalikauden.

Vuoden 2011 vaaleissa tilanne muuttui. Perussuomalaiset kasvoi neljänneksi isoksi. Vai kävikö siinä niin, että kaikki isot puolueet muuttuivat keskikokoisiksi?

Onko niin, että Sipilä on kohta suositumpi muissa puolueissa kuin omiensa keskuudessa?

antti.kantola@maaseuduntulevaisuus.fi

Viime eduskuntavaalien jälkeiset hallitusneuvottelut olivat hankalat. Kului viikkoja ja viikkoja ennen kuin Jyrki Kataisen kabinetti syntyi. Kokoomuksen lisäksi Kataisen houkutteluihin lankesivat SDP, RKP, vasemmistoliitto, vihreät ja kristillisdemokraatit.

Kataisen sixpack/ sekstetti/ epäpyhä liittouma/ sateenkaarihallitus/ joku muu oli syntynyt.

Jo syntymänsä hetkellä Kataisen kuusikolle ennustettiin tuskaista taivalta.

Kompurointia ja säälittävän saamatonta päätöksentekoa on riittänyt. Kai se osittain johtuu hallituksen kokoonpanosta. Kun mukana on väkeä poliittisen kentän koko leveydeltä, niin mitä muuta voisi odottaakaan? Jokainen vaikea päätös vaatii neuvotteluja. Jokainen kompromissi on hinnoiteltu: "Tuemme hallitusta, jos..."

Paavo Arhinmäen johtama vasemmisto sai vastuusta tarpeekseen kehysriihineuvotteluissa. Vasemmistoliiton lähtö Kataisen kabinetista ei ollut suuri yllätys, Arhinmäki pääsee nyt ärhäköitymään vaalikamppailua varten.

Vasemmistoliiton hyvästien jälkeen hallituspuolueilla on yhteensä 112 kansanedustajaa.

Hätäisimmät uumoilevat, että hallitus menettää enemmistönsä loppukesästä tai alkusyksystä. Jos Fennovoiman ydinvoimarakentamista koskeva lupa tuodaan eduskuntaan uuteen käsittelyyn, niin silloin täytyy vihreiden mitta.

Vihreiden myötä hallituksen vahvuudesta häipyisi kymmenen kansanedustajaa. Hallitus olisi vain niukasti oppositiota vahvempi kansanedustajamäärin 102–98.

Hädän hetkellä apu voi tulla yllättävältä suunnalta. Sote-ratkaisu on todiste tästä. Se syntyi, kun kaksi oppositiopuoluetta tuli hallituksen tueksi.

Katainen voi luottaa opposition apuun myös tulevina kuukausina. Mikäli hallitus tuo Fennovoima-ratkaisun eduskuntaan, niin hallituksen tueksi rientää osa perussuomalaisista ja keskustasta.

Opposition avuliaisuus on varautumista ensi vuoden eduskuntavaalien jälkeiseen tilanteeseen. On aika opetella hallitusvastuuta.

Keskustan Juha Sipilä on osoittanut suorastaan valtiomiesmäisyyttä kiirehtiessään hallituksen avuksi. Kun Katainen ja kumppanit puhuivat kolmen miljardin euron säästöistä, niin Sipilä pani paremmaksi: hän muistutti, että säästää pitää vähintään kahdeksan miljardia.

Ei olekaan ihme, että Sipilän puoluepukaroinnista vapaa käytös on pillastuttanut osan keskustalaisista. Onko niin, että Sipilä on kohta suositumpi muissa puolueissa kuin omiensa keskuudessa?

Palataan vielä valokuvaan, jossa neljän puolueen puheenjohtajat kertoivat sote-sovusta.

Mukana oli neljä tulevan hallituksen ministeriä: pääministeri Juha Sipilä, valtiovarainministeri Timo Soini ja ulkoministeri Jyrki Katainen.

SDP on kevään 2015 eduskuntavaalien jälkeen neljänneksi suurin puolue joko Jutta Urpilaisen tai Antti Rinteen johdolla. Puolueen kannatus valahtaa niin alas, että se päättää hakea uutta nousua oppositiosta.

Osa Sipilän hallituksen ministerisalkuista on vielä jakamatta, mutta kulttuuriministerin nimi on jo tiedossa: Carl Haglund (r.).

LEHTIKATSAUS

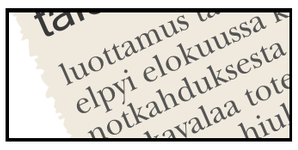

Arhinmäki väisti vastuun

Hämeen Sanomien mukaan Vasemmistoliitto lipesi häntä koipien välissä vastuusta, kun jätti hallituksen.

"Kukaan ei suhtaudu osin kipeisiinkin säästöihin riemusta kiljuen.

Valtiontalouden kestävyysvajeen korjaaminen tuntuu vuosia läpi koko suomalaisen yhteiskunnan, eikä Vasemmistoliiton tapaan voi suinkaan puhua pelkästä perusturvan leikkauksesta.

Aika ei kerta kaikkiaan ole sovelias ideologiseen tuskaan perustuvalle rimpuilulle, jota Vasemmistoliitto ehti harrastaa koko hallitustaipaleensa ajan.

Sosiaalinen oikeudenmukaisuus kuuluu edelleen arvoonsa. Yhden puolueen yksinoikeus sen edistäminen ei kuitenkaan onneksi ole."

"Vasemmistoliiton puheenjohtaja Paavo Arhinmäki pitää yhtenä ministerikautensa tärkeimmistä saavutuksista Helsingin olympiastadionin perusparannuspäätöstä.

Paavo Arhinmäki jatkaa Sotshin olympiakisoissa pöydän alle vajonnutta huonoa harkintaansa."

Tulevaisuus säästölistalla

Vesa Kärkkäinen oudoksuu **Savon Sanomissa** kehysriihen päätöstä leikata lapsilisiä.

"Suomen valtion kassa ei heilahda käytännössä mihinkään suuntaan leikattiin lapsilisiä tai ei.

Jos säästöjä tuleekin, tuloja häviää samalla. Suuri osa lapsilisistä nimittäin palautuu esimerkiksi arvonlisäverotuksen ansiosta takaisin valtion kukkaroon."

"Tulevaisuuden vanhukset ovat meitä keski-ikäisiä. Tämän päivän lapset ovat heitä, joiden pitäisi pestä ja ruokkia meitä. Siksi jo itsekkäistä syistä olisi viisasta panostaa heihin eikä säästää heiltä pois.

Vanha kansa sanoi, ettei ruokkivaa kättä pidä purra. Se olisi hyvä sääntö yhä."